

Handläggare
Lisa Sarban
Telefon: 08-50831552**Till**
Kulturnämnden

Vägledning för skyltar och ljus svar på remiss

Förslag till beslut

Att

I huvudsak tillstyrka föreslagen vägledning med de ändringar som föreslås i detta tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Lysande skyltar, reklamskyltar, informationskyltar mm är ett vedertaget inslag i Stockholms stadsbild. Skyltar och ljussättning kan samtidigt på grund av ogenomtänkt placering och utformning även påverka stadsbild och kulturhistoriska värden på ett negativt sätt. Kulturförvaltningen ser därför positivt på att stadsbyggnadskontoret arbetat fram en ny vägledning för skyltar och ljus i staden.

Kulturförvaltningen menar att vägledningen innehållsmässigt och bildmässigt i huvudsak ger goda och väl formulerade råd för skyltning och ljussättning i stadsrummet. För att öka kunskapen och förståelsen för kulturhistoriska värden förslår Kulturförvaltningen några tillägg och ändringar.

Robert Olsson
KulturdirektörAnn-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Underlag för beslut

Remiss från stadsbyggnadskontoret ang samråd om *Vägledning för skyltar och ljus*, Dnr 2016-09612-570

UTLÅTANDE

Ärendet/Remissen

Ärendet har remitterats från stadsbyggnadskontoret till Kulturnämnden för svar senast 30 september 2016.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stadsmuseets Kulturmiljöenhet.

Bakgrund och syfte

Stadsbyggnadsnämndens råd och riktlinjer för skyltar uppdaterades senast 2009. Då mycket har hänt sedan dess, t ex på teknikfronten samt nya rättsfall, är det dags för *Vägledning för skyltar och ljus* att ersätta de tidigare råden. I denna vägledning utvecklar nämnden hur de ser på skyltar och ljus i Stockholm, samt hur olika intressen balanseras mellan varandra vid bygglov.

Förslaget

Vägledning för skyltar och ljus inleds med beskrivningar av relevanta grundkvaliteter i stads- och landskapsbilden. Sedan följer en beskrivning av hur bygglovsprocessen fungerar. Vägledningen avslutas med olika exempel på skyltar och ljusanordningar som är tänkta att inspirera till en tydlig, framkomlig stadsmiljö med god arkitektur.

Förvaltningens synpunkter

Lysande skyltar, reklamskyltar, informationsskyltar mm är ett vedertaget inslag i Stockholms stadsbild. Klassiska skyltar utgör vidare ett spännande kulturlager som genom sitt innehåll och sin tidstypiska design bidrar med berättelser om stadens utveckling.

Skyltar och ljussättning kan samtidigt på grund av ogenomtänkt placering och utformning även påverka stadsbild och kulturhistoriska värden på ett negativt sätt. Kulturförvaltningen välkomnar därför stadsbyggnadskontorets arbete med en ny vägledning för skyltar och ljus i staden. En angelägen uppgift för denna handledning bör vara att tydliggöra stadens syn på förhållandet mellan det enskilda intresset av att marknadsföra sig,

och allmänhetens rättighet till ett tydligt stadsrum med god arkitektur och kulturhistoriska upplevelsevärden.

Kulturförvaltningen menar att vägledningen innehållsmässigt och bildmässigt i huvudsak ger goda och väl formulerade råd för skyltning och ljussättning i stadsrummet. Nedan följer några förslag på förbättringar.

Kulturförvaltningen ser mycket positivt på att vägledningen inleds med en beskrivning av befintliga värdefulla kvaliteter i stads- och landskapsbilden; *Grundkvaliteter i Stockholms stadsbild*. Stycket om *Skyltar som kulturhistoria* utgör här ett viktigt inslag där värdet av att försöka bevara äldre skyltar lyfts fram i ord och bild. Bild nr 7 ”Eko Wera” borde lyftas in under detta stycke. Stadsmuseet framhöll i sitt svar på internremissen Gamla stans särställning vad gäller äldre, sammanhållna värdefulla kulturmiljöer i Stockholm. Förutom den hänvisning till särskilda riktlinjer för Gamla stan som lagts till under rubriken *Lokala riktlinjer*, föreslår Kulturförvaltningen att kulturhistoriskt värdefulla miljöer får en egen rubrik under huvudrubriken. Första stycket under *Skyltar som kulturhistoria* skulle kunna utvecklas och flyttas till en sådan rubrik. En hänvisning till Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta skulle vidare vara behjälplig i sammanhanget.

Det är oklart på vilket sätt innehållet under rubriken *Innovativ arkitektur* hör hemma under huvudrubriken *Grundkvaliteter i Stockholms stadsbild*. Förslagsvis flyttas denna till *Del 3 Exempel*, där den med fördel skulle kunna kopplas till bild nr 45 över Hötorgscity. Bilden på Hötorgscity kan även utgöra en bra illustration till rubriken *Säsongslov*. En mer diskret bild av varsam fasadbelysning eller lättnadsljus borde ersätta denna under rubriken *Fasadbelysning*. Kulturförvaltningen saknar för övrigt en skrivning kring att fasadbelysning inte alltid är självklar, då vissa kulturhistoriskt värdefulla fasader samt områden i staden inte är lämpade för detta.

Markiser I sitt svar på internremissen påpekade Stadsmuseet att texten borde förtydligas med att det är viktigt att markiser placeras med hänsyn till fasadens arkitektoniska uppbyggnad. Det finns tyvärr många tråkiga exempel på skrymmande markiser som sitter okänsligt placerade rakt över dörrar och fönster. I föreliggande version är texten dessutom reducerad till ’Markiser som är fällbara och inte innehåller reklam/budskap behöver inte bygglov’. Detta skickar signaler om att ingen hänsyn behöver tas

vad gäller utformning och placering. Kulturförvaltningen vill här understryka att Plan och Bygglagens paragrafer om varsamhet och förvanskning gäller även om åtgärden inte är bygglovpliktig.

Friliggande bokstäver fungerar inte i alla kulturhistoriska miljöer. Kulturförvaltningen föreslår därför en omformulering: ”Friliggande bokstäver kan i vissa fall vara ett varsamt alternativ i kulturhistoriskt värdefulla/känsliga miljöer”.

Bilaga

Vägledning för skyltar och ljus, remissutgåva juni 2016